

Quinari i Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors

Besalú - 2008

VII Dolor - SEPULTURA DE JESÚS, SOLEDAT DE MARIA

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

Senyor, és meravellós!
Una dona de la nostra terra és la vostra mare.
Ella us ha portat i us ha donat la vida;
us ha format en el caliu del seu amor.
El vostre cor ha bategat
al ritme del seu cor;
la seva sang corre per les vostres venes;
gràcies a ella sou de la nostra família
i, en Vós, nosaltres som de la família de Déu.

Benvolguts,

La devoció a la Mare de Déu dels Dolors és un fet que ens honora i un distintiu del nostre poble.

La Verge Maria acompanya el seu fill Jesús durant tota la seva vida, des del naixement a Betlem fins al Calvari. Ens diu l'Evangelí que vora la creu de Jesús hi havia la seva mare, la germana de la seva mare, Maria, muller de Cleofàs, i Maria Magdalena. En veure

Jesús la mare i, al seu costat, el deixeble que estimava, digué a la mare: "Dona, aquí teniu el vostre fill". Després digué al deixeble: "Aquí tens la teva mare". I des d'aleshores el deixeble la va acollir a casa seva. (Jo. 19 25-27). Des d'aquell moment tots vam esdevenir fills de Maria.

La figura de la Verge Maria contemplant el seu fill agonitzant a la creu és un fet que commou tota persona mínimament sensible. Besalú ha sabut captar aquests moments dolorosos de Jesús i Maria.

La devoció del poble de Besalú a la Mare de Déu dels Dolors ha arrelat des de temps immemorial i, gràcies a Déu, es manté viva en els nostres dies.

La manifestació col·lectiva de devoció mariana durant aquestes festes dels Dolors ha de continuar conservant sempre el caràcter espiritual i religiós que la caracteritza. La devoció a la Verge Maria ha de ser l'objectiu prioritari que ha d'amarar aquesta festa. El quinari de predicació ens ajudarà a celebrar la diada dels Dolors i enfortirà la nostra fidelitat a Maria.

Des de la fundació de la Congregació l'any 1699 fins avui, el poble de Besalú s'ha mantingut fidel a la devoció a la mare de Déu dels Dolors. És un valor que cal guardar i viure amb molta cura.

Com a prior i corrector de la Venerable Congregació dels Dolors, convido a tothom a participar a tots els actes que se celebraran durant el quinari i especialment a la processó, per demostrar que el poble de Besalú manté viva l'estimació a la Mare de Déu dels Dolors.

Prior

Mn. Eudald Vilà i Canal

Nascut a Puigpardines, la Vall d'en Bas,
el 13 de desembre de 1928.

Rector de Besalú i corrector de la Congregació
d'ençà del 3 de juny de 1981.

Comissaris

- ✓ Jordi Roset i Balateu
- ✓ Lluís Juncà i Terradas
- ✓ Antoni Torrent i Faig
- ✓ Joan Font i Mariano
- ✓ Joan Gironell i Compta
- ✓ Francesc Pons i Pujolar
- ✓ Martí Gironell i Compta

Invitació

La Junta de la Venerable Congregació dels Dolors m'ha confiat el càrrec de prior de la festa dels Dolors d'enguany, que tindrà lloc el divendres 14 de març. Agraeixo aquesta distinció i em plau convidar a tothom als actes programats en honor de la Verge dels Dolors.

Del 10 al 14 de març de 2008

Dilluns, dia 10

matí A les 8, missa.
vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
– Missa d'Acció de Gràcies per la restauració.

Dimarts, dia 11

matí A les 8, missa.
vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.

Dimecres, dia 12

matí A les 8, missa.
vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
A les 10, acte cultural al teatre "Cal Tronc".
– Presentació del redisseny de la web de la VCMDDB.
– Presentació de la pel·lícula: *El dia dels Dolors a Besalú*.

Dijous, dia 13

matí A les 8, missa.
vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.
A les 9, Celebració Penitencial.

Divendres, dia 14 - FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

matí A les 8, missa.
A les 12, MISSA SOLEMNE, amb acompanyament d'orquestra i cant dels Goigs.
Seguidament, en representació del seu pare, el Sr. Jordi Roura i Badosa, la Sra. Helena Roura i Llagostera farà lliurament del penó al prior d'enguany, Mn. Eudald Vilà i Canal.

tarda A 2/4 de 5, conclusió del Quinari, amb Corona dels Dolors, cant de la *Salve* pel cor d'apòstols i sermó.
A 2/4 de 6, entrada i professió de congregants.

vespre A les 7, missa, amb acompanyament del Cor Parroquial.
A 2/4 de 9, el cos d'Estaferms i el Maniple de Manaies desfilaran per diferents carrers de la població i aniran a cercar el prior i les autoritats de la vila, respectivament.

Tot seguit, a la plaça de la Llibertat, es lliurarà un guardó a: Irene Bartolí i Juanola i a Xavi Lagares i Puig del cos d'Estaferms, i a Jacint Güell i Sánchez, Joaquim Grau i Castañer, Jordi Teixidor i Peracaula, Joan Ferrés i Costa i a Francesc Mas i Serra del Maniple de Manaies en reconeixement pels seus quinze anys de participació.
A continuació es dirigiran cap a l'església de Sant Pere.

A les 9, sortida de la PROCESSÓ, que seguirà l'itinerari acostumat, pels carrers i les places de la vila. A la plaça de la Llibertat, el cor d'apòstols cantarà, com cada any, la *Salve*, amb acompanyament d'orquestra. Seguidament la processó continuarà per fer l'entrada a l'església de l'antic monestir de Sant Pere.

Al final de la processó, s'entregarà un present a Xavier Torrent i Fuentes en reconeixement pels seus quinze anys de participació a la processó.

Personatges

JESÚS

Antoni Casabó i Majó

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola

Ernest Bassols i Lladó

Manel Fernández i Brugués

Jordi Gran i Umbert

Joan Grèbol i Roura

Narcís Lagares i Corominas

Emili Oromí i Montagut

Joaquim Roura i Rodríguez

Pere Surroca i Costa

Miquel Torrent i Caritg

Xavier Torrent i Fuentes

Daniel Viñas i Juanola

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Francesc Grau i Gratacós

Jordi Pèlachs i Farcy

Jaume Riu i Roura

Pere Jofre i Roca

DIRECTOR

Jaume Cristau i Brunet

CANT DE LA PASSIÓ

Josep Planella i Jou

CORNETA

Salvador Buch i Castañer

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

JESÚS

Eloi Puigdemont i Balés

CIRINEU

Eduard Bellapart i Rubert

JUEUS

Miquel Àngel Mateos i Jiménez

Alfons Oller i Sala

Bibiana Cruz i Balés

Jordi Jordà i Segura

Xavier Vila i Sala

Anna Jordà i Mas

PORTADORS DEL SANT CRIST

Josep Farcy i Costa

Jordi Boix i Serra

Lluís Teixidor i Teixidor

Josep Maria Rost i Felip

Lluís Teixidor i Torra

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana

Andreu Prujà i Roca

Aquest any seran portadors els veïns del carrer i passatge Vilarrobau i el carrer Pompeu Fabra

Formació d'Estaferms

CAPITÀ

Joan Cabratosa i Pla

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

BANDA

Tambors: (6)

Àngel Sánchez i Herreros

Lluís Torrent i Bach

Marc Vaquero i Garrido

Joan Frigola i Torrent

Jesús Banal i Navarro

Lluís Busquets i Ferrés

Bombos: (3)

Albert Juanola i Quintana

Francesc Ferrés i Vergés

Adrià Vázquez i Vives

Flautes: (10)

Irene Bartolí i Juanola

Mireia Dòsil i Bonmatí

Teresa Argelés i Pairó

Maria Solavera i Pons

Natàlia Vergés i Cruz

Imma Juanola i Argente

Cora Masmitjà i Roura

Jessica Mazzioti Corominas

Maria Vázquez Vives

Júlia Masmitjà Roura

SOLDATS: (16)

David Brunzel i Casals

Jordi Boix i Juanola

Pere Ventura i Mas

Josep M. Lagares i Roset

Guillem Gratacós i Roca

Jordi Pujolar i Senpau

Ferran Cuevas i Boix

Gerard Portas i Balateu

Jordi Hurtós i Rovira

Xavi Lagares i Puig

Jordi Solà i Codony

Eloi Masolivier i Soler

David Buch i Perez

Jonatan Porras i Córdoba

Francesc Solavera i Pons

Pol Trunyó Torcal

RESERVES

Lluís Rubirola i Juncà

Joan Molas i Teixidor

Arrengladors

Octavi Balés i Juanola
Jordi Juncà i Parés
Núria Vilarrasa i Estela
Ramon Juncà i Gratacós
Marc López i Alabert

Meritxell Vaquero i Juanola
Gemma Guix i Feixas
Mireia Juncà i Genové
Tània Murillo i Juanola
Eduard Juncà i Parella

Formació del Maniple de Manaies

POTENTIORS

Àlex Torres i Pleite
Jordi Sala i Brunsó
Sasha Falgueras i Pla
Marina Fàbrega i Ramón
Lluís Trayter i Puig
Cristina Torres i Pleite

AQUILIFER

Pere Sànchez i Banal
Roger Carreró i Coromines

SIGNIFER BANDA

Jordi Farcy i Bermejo
Marc Cortada i Canals

BANDA TIMBALERS

Ricard Serra i Regalat
Narcís Lagares i Gamero
Lluís Juncà i Parés
Vicenç Bosch i Juanola
Isaac Jarillo i Bonete
Quim Casellas i Jou

BANDA BOMBOS

Quim Carreró i Busquets
Jordi Falgarona i Bertran
Antonio Luengo i López

BANDA PIFRES

Francesc X. Sala i Brunsó
Enric Guardiola i Pijaume
Jordi Balateu i Sarola
Miquel Vilagran i Viñas
Francesc Mas i Serra
Enric Rost i Felip
Regina Juncà i Ramon
Clàudia Batlle i Pont
Estefania Batlle i Pont

COMANDAMENT

Manel Juncà i Ramón
Jesús Batlle i Auguet
Marc Lagares i Palacios

SIGNIFER OPTIADA

Jaume Pont i Colom
Roger Sucarrats

OPTIADA 1 I 2

Eduard Bellapart i Rubert
Marc Brunet i Bragulat
Pere Carreró i Busquets
Joan Comas i Tubert
Ferran Duran i Abulí
Arnau Fàbrega i Ramón
Joan Ferres i Costa
Joan Genebat i Ribera
Jordi Ginestera i Sarola
Joaquim Grau i Castanyer
Jacint Güell i Sánchez
Jordi Lagares i Roset
Bernat Parés i Figueras
Albert Pla i Planas
Joaquim Quintana i Vilà
Francesc Reig i Saubí
Carles Reixach i Estañol
Ramon Rodriguez i Ortiz
Miquel Sucarrats i Portella
Jordi Teixidor i Peracaula
Genís Tenas
Àlex Torres i Pleite
Albert Trayter i Puig
David Valencia i Buixeda
Albert Vidal i Peracaula

ESTENDARD MANIPLE

Martí Guillamet i Comamala
Martí Guillamet i Gala
Nacho Armillas i Guardiola

Taules de puntuació de plantilles

Manaies

En actiu en els anys	1970-2007	2008	Total
1 Jesús Batlle i Auguet	36	1	37
2 Pere Carreró i Busquets	31	1	32
3 Jordi Lagares i Roset	31	1	32
4 Alex Torres i Sánchez	29	1	30
5 Narcís Lagares i Gamero	28	1	29
6 Joaquim Casellas i Jou	25	1	26
7 Enric Guardiola i Pijaume	24	1	25
8 Pere Sánchez i Banal	24	1	25
9 Martí Guillamet i Comamala	24	1	25
10 Miquel Vilagran i Viñas	23	1	24
11 Carles Reixach i Estañol	23	1	24
12 Miquel Sucarrats i Portella	23	1	24
13 Jordi Sala i Brunso	22	1	23
14 Xavier Sala i Brunso	22	1	23
15 Lluís Juncà i Parés	21	1	22
16 Joaquim Carreró i Busquets	21	1	22
17 Antonio Luengo i López	21	1	22
18 Ricard Serra i Regalat	19	1	20
19 Jordi Falgarona i Bertran	17	1	18
20 Vicenç Bosch i Juanola	17	1	18
21 Jordi Balateu i Sarola	16	1	17
22 Enric Rost i Felip	15	1	16
23 Joan Genebat i Ribera	15	1	16
24 Estefania Batlle i Pont	15	1	16
25 Jacint Güell i Sánchez	14	1	15
26 Joaquim Grau i Castañer	14	1	15
27 Jordi Teixidor i Peracaula	14	1	15
28 Joan Ferrés i Costa	14	1	15
29 Francesc Mas i Serra	14	1	15
30 David València i Buixeda	13	1	14
31 Jaume Pont i Colom	13	1	14
32 Ramon Rodríguez i Ortiz	12	1	13
33 Regina Juncà i Ramon	12	1	13
34 Manel Juncà i Ramon	9	1	10
35 Martí Guillamet i Gala	9	1	10
36 Albert Vidal i Peracaula	8	1	9
37 Jordi Farcy i Bermejo	8	1	9
38 Jordi Ginestera i Sarola	7	1	8
39 Isaac Puigdemont i Balés	6	1	7
40 Nacho Armillas i Guardiola	6	1	7
41 Arnau Fàbrega i Ramon	6	1	7
42 Joan Comas i Tubert	6	1	7
43 Isaac Jarillo i Bonet	6	1	7
44 Albert Pla i Planas	5	1	6
45 Francesc Reig i Saubí	5	1	6
46 Clàudia Batlle i Pont	5	1	6
47 Marc Lagares i Palacios	4	1	5
48 Albert Trayter i Puig	3	1	4
49 Cristina Torres i Pleite	3	1	4
50 Roger Sucarrats	3	1	4
51 Roger Carreró i Coromines	3	1	4
52 Marina Fàbrega i Ramon	2	1	3
53 Alex Torres i Pleite	2	1	3
54 Lluís Trayter i Puig	2	1	3
55 Bernat Parés i Figueras	1	1	2
56 Marc Brunet i Bragulat	1	1	2
57 Joaquim Quintana i Vilà	1	1	2
58 Genis Tenas	1	1	2
59 Marc Cortada i Canals	1	1	2
60 Sasha Falgueras i Pla	1	1	2
61 Eduard Bellapart i Rubert	1	1	2
62 Ferran Duran i Abulí	1	1	2

Estaferms

En actiu en els anys	Posició	1970-2007	2008	Total
1 Joan Cabratsa i Pla	Capità	29	1	30
2 Àngel Sánchez i Herreros	Tambor	24	1	25
3 David Brunzel i Casals	Llança	23	1	24
4 Albert Juanola i Quintana	Bombo	21	1	22
5 Francesc Ferrés i Vergés	Bombo	20	1	21
6 Jordi Boix i Juanola	Llança	19	1	20
7 Guillem Gratacòs i Roca	Llança	18	1	19
8 Ferran Cuevas i Boix	Llança	18	1	19
9 Jordi Pujolar i Senpau	Llança	18	1	19
10 Pere Ventura i Mas	Llança	16	1	17
11 Mireia Dòsil i Bonmatí	Flauta	15	1	16
12 Teresa Argelés i Pairó	Flauta	15	1	16
13 Imma Juanola i Argente	Flauta	15	1	16
14 Lluís Torrent i Bach	Tambor	15	1	16
15 Josep M. Lagares i Roset	Llança	15	1	16
16 Irene Bartolí i Juanola	Flauta	14	1	15
17 Xavi Lagares i Puig	Llança	14	1	15
18 Jordi Hurtós i Rovira	Llança	13	1	14
19 Gerard Portas i Balateu	Llança	13	1	14
20 Natalia Vergés i Cruz	Flauta	12	1	13
21 Emili Carrasco i Sánchez	Abanderat	10	1	11
22 Joan Frigola i Torrent	Tambor	8	1	9
23 Maria Solavera i Pons	Flauta	5	1	6
24 Marc Vaquero i Garrido	Tambor	5	1	6
25 Jordi Solà i Codony	Llança	4	1	5
26 Eloi Masoliver i Soler	Llança	4	1	5
27 David Buch i Perez	Llança	3	1	4
28 Jonatan Porras i Córdoba	Llança	3	1	4
29 Jesús Banal i Navarro	Tambor	3	1	4
30 Francesc Solavera i Pons	Llança	2	1	3
31 Cora Masmittjà i Roura	Flauta	2	1	3
32 Adrià Vázquez i Vives	Tambor	1	1	2
33 Lluís Busquets i Ferrés	Tambor	1	1	2
34 Pol Trunyó Torcal	Llança	1	1	2
35 Jessica Mazzioti Corominas	Flauta	1	1	2
36 Maria Vázquez i Vives	Flauta	1	1	2
37 Júlia Masmittjà i Roura	Flauta	1	1	2
38 Lluís Rubirola i Juncà	Llança	1	Reserva	
39 Joan Molas i Teixidor	Llança	1	Reserva	

Membres que han passat a la reserva

En actiu en els anys	1970-2007	Total
Manel Ramon i Sánchez	32	Reserva
Antoni Robles i López	31	Reserva
Josep Lagares i Gamero	25	Reserva
Joan Balateu i Gelada	23	Reserva
Albert Serarols i Guardiola	19	Reserva
Joan Estela i Roura	17	Reserva
Xavier Guardiola i Teixidor	17	Reserva
Martí Gironell i Gamero	10	Reserva

Congregants que van professar el 2007

HOMES

Joan Balateu i Fauró
Anton Feu i Pujolar
Pau Garcia i Bassols
Anton Oliveras i Torres
Lluc Pena i Jofra
Joan Pont i Pons
Xavier Portas i Arbussà
Jaume Tarrés i Guardiola
Manel Trill i Mollà
Carles Tubert i Plana

DONES

Ingrid Carreró i Planas
Maria Carrete i Serra
Blanca Gainsa i Pont
Anna Maria Johé i Molero
Lídia Nogué i Picanyol
Adriana Serra i Llandrich

Aspirants a congregant admesos durant el 2007

HOMES

Salvador Buch i Castanyer
Roger Galceran i Surina
Lluc Guix i Mir
Arnau Martin i Gratacós
Pol Matamala i Luengo
Dani Molas i Teixidor
Lluís Rubert i Fauró
Àlex Torres i Pleite
Luciano Uriel i Gómez

DONES

Mercè Gratacós i Mulleras
Adriana Guix i Tubert
Sandra Planella i Vergés

Congregants morts durant el 2007, per les ànimes dels quals se celebrarà la missa els dies següents

Jacint Gratacós i Riu	dia 10, a les 8 hores
Pere Roura Demiquels	dia 10, a les 20 hores
Maria Jou i Serra	dia 11, a les 8 hores
Lluís Torrent i Balateu	dia 11, a les 20 hores
Teresa Terradas i Costa	dia 12, a les 8 hores
Josep Felip i Oliveras	dia 12, a les 20 hores
Pilar Juanola i Sala	dia 13, a les 8 hores
Joan Banal i Gayolà	dia 13, a les 20 hores
Angelina Viñas i Juanola	dia 14, a les 8 hores
Jordi Roura i Badosa	dia 14, a les 12 hores
Bartomeu Guix i Tarruella	dia 14, a les 19 hores

Bateigs

Marc Abulí i Roura
Andreu Güell i Martin
Nerea Pelegrí i Garcia
Judhit Vila i Tortejada
Natàlia Vila i Tortejada
Paula Font i Falgàs
Aina Fernández i González
Roger Cortès i Guzman
Yinet-Katerine Cuervo i Cubillos

David Cuervo i Ocampo
Eudald Riembau i Prujà
Arnau Serra i Juan
Pep Descamps i Oliveras
Clara Cairó i Ferrer
Lídia Vilagran i Tubert
Aleix Noal i Dorado
Miquel Regalat i Camarena
Gabriel-la Horts i Boadas

Matrimonis celebrats a la Parròquia de Besalú

Rafael Lobato i Montes amb Anna Belen Aparició Rodríguez
Pau Gasch i Blasi amb Mercè Garcia i Marsà
Jordi Mota i Papaseit amb Cristina Serracarbasa i Barba
Albert Martós i Domínguez amb Esther Marcé i Ferrer
Jordi Ayats i Trias amb Irene Mesas i Martínez
Ferran Trabi i Mainé amb Núria Soto i Gil
Ruben Talavera i Torres amb Raquel Vico i Ruiz
Shane-Patrich Mc.Nally amb Yvonne Hardiman
Oriol Pérez i Sobrebals amb Maria Maña i Roca
Albert Costejà i Planella amb Dolor Vilar i Dilmé
Jordi Gorchs i Notivoli amb Mireia Santaló i Bayona
Narcís Prujà i Rigall amb Sílvia Farrés i Costa
Josep Lluís Moyano i Hernández amb Maria Àngels Rodríguez i Bustos
Jordi Sánchez i Nieto amb Iolanda Esteba i Soldado
Josep Pujolar i Ripoll amb Míriam Iglesias i Campaña
Ferran Tabé i Poves amb Anna Sobreviela i Sala
Josep M. Recasens i Laguarda amb Carme Roldan i González
Martí Juanola i Juanola amb Sílvia Guardiola i Palomer
Lluís Sánchez i Nieto amb Vanessa Velasco i Casas
Daniel Turon i Prat amb Marta Garriga i Gómez
Albert Castelló i Marqués amb Diana Martin i Capella
David Fernández i Corominas amb Marta Ayats i Campsolinas
Ferran Rispa i Mianes amb Dolors Ullés i Gelis
Joan Martin i Jutglar amb Glòria Gayolà i Rodríguez
Eduard Verdaguer i Arpa amb Berta Bofill i Mayola

Defuncions

Maria Sala i Bonal (85 anys)
Dolors Sucarrats i Portella (43 anys)
Maria Juanola i Masdevall (93 anys)
Joan Banal i Gayolà (68 anys)
Josep Masbernat i Armada (86 anys)
Jacint Gratacós i Riu (89 anys)
Àngel Bartolí i Ferrés (64 anys)
Bartomeu Guix i Torruella (86 anys)
Jordi Roura i Badosa (74 anys)
Aurèlia Valero i Ortega (73 anys)
Amador Arealillo i Sanz (57 anys)
Dolors Prujà i Figueras (77 anys)
Josep Esteve i Vila (89 anys)
Dolors Casadellà i Prujà (85 anys)

Dolors Planella i Serra (89 anys)
Pere Roura i Demiquels (79 anys)
Maria Jou i Serra (91 anys)
Teresa Terradas i Costa (84 anys)
Mercè Juanola i Fàbrega (91 anys)
Josep Felip i Oliveras (92 anys)
Pere Prujà i Burgas (87 anys)
Maria Carreras i Planella (81 anys)
Maria Pla i Prat (96 anys)
Lluís Torrent i Balateu (97 anys)
Pilar Juanola i Sala (81 anys)
Angelina Viñas i Juanola (86 anys)
Florenci Planas i Trias (89 anys)

“In memoriam”

El dia 3 de maig em trobava molt lluny de casa nostra quan em van avisar de la sobtada i inesperada mort d'en Jordi Roura i Badosa... amic, Prior i màxim representant de la nostra Congregació durant el període 2007-2008. En aquells moments tristos, el primer que em va venir al cap va ésser la seva il·lusió quan la Junta li va oferir ser el Prior de la Festa dels Dolors 2007, ... a en Jordi, ple de goig i amb tota humilitat, se li van il·luminar els ulls tan bon punt li vam oferir la distinció per la possibilitat de poder servir la Congregació dels Dolors en un any molt especial per a ell i la seva família.

Llavors vingué la tensa espera fins arribar a les jornades tan desitjades... el Quinari i el dia dels Dolors, on després de tant temps anhelant aquells moments, en Jordi es convertia en el Prior de la nostra Congregació, amb tot el que això significa per a la nostra vila.

Durant tots aquells dies, ara n'estic segur, en Jordi va estar, en esperit, més a prop que mai de la Dolorosa, especialment en aquells difícils moments en què la Processó no podia sortir per causa de la pluja i era precisament ell qui ens animava a tots i donava gràcies a la Mare de Déu per aquelles gotes d'aigua que tanta falta feien a casa nostra.

En Jordi era un home de Déu... un home de pau, religiós, congregant i molt devot de la Mare de Déu dels Dolors, però per sobre de tot era un bon home que mai no havia tingut un NO per a ningú i que sempre que havia pogut havia ajudat a tots aquells que l'havíem hagut de menester.

És per totes aquestes raons, i per l'excepcionalitat que el Prior ens hagi deixat a meitat del seu Priorat, que la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, en reunió extraordinària celebrada el dia 11 de juliol de 2007, va creure convenient fer arribar en nom de tota la Congregació les més sinceres condolences a la família del Prior i, alhora, va analitzar com procedir des d'aquell moment, en una situació ben inèdita per a tots els presents. Es va acordar per unanimitat que la seva filla, la Sra. Helena Roura i Llagostera, substituís el seu pare i el representés en totes les seves funcions a la Congregació fins al lliurament del penó en la Festivitat dels Dolors de l'any 2008. Es va acordar també oferir la Missa de l'Ofici de la Festivitat dels Dolors 2008 en sufragi per l'ànima del Prior difunt.

Així mateix, la Junta voldria fer arribar les seves més sinceres condolences a la família del qui en fou membre durant la segona meitat del segle XX, com a Secretari primer, Mestre de Cerimònies després i vocal en la darrera etapa, alhora que Prior l'any 1995: el Sr. Bartomeu Guix i Tarruella.

El Sr. Guix, com a bon mestre de molts besaluencs, havia estat sempre un pou de saviesa i moderació, i de ben segur, en la nostra comunitat cristiana, ens hi mancaran les seves sempre exquisides paraules de consell i pau interior...

I també un emotiu record per a en Josep Felip i Oliveras, Prior l'any 1986; en Lluís Torrent i Balateu, Prior l'any 1987, i en Joan Banal i Gayolà, Prior l'any 1991, que han marxat cap a la Casa del Pare durant aquest 2007.

A tots ells els trobarem a faltar... la seva marxa ha creat un buit insubstituïble en la Congregació i en la nostra comunitat cristiana i, de ben segur, ens mancarà la seva companyia i escalfor... no obstant això, ens reconforta saber que ells ara ja són al costat de la Dolorosa i el seu Fill tot gaudint d'una merescuda recompensa al Cel...

Josep Lagares i Gamero
Secretari de la Junta de la VCMDDB

La tradició dels Dolors a l'escola

Ja fa uns quants anys, durant els dies que precedeixen el dia dels Dolors, que els nens i les nenes de la llar d'infants i els petitons de l'escola poden gaudir en veure totes les vestimentes i els complements que l'endemà utilitzaran els manaies, els estaferms, els jueus i les vestes de la Congregació dels Dolors de Besalú en la Processó.

Any rere any, amb molta dedicació i paciència, el Sr. Manel Ramon ens explica i fa gaudir encara més els nens de la gran tradició que això representa en el nostre poble. Aquesta estona tan intensa i emotiva comença habitualment amb una frase semblant a aquesta: "(...) veieu aquesta clau tan grossa (...) és la clau que ens obrirà l'Església de Sant Pere."

Tot seguit comença la part més emocionant, quan ens obre les cortines i els armaris sense cap tipus de recança i apareixen aquella col·lecció de cascos i cuirasses brillants i preparats ja per al gran dia. És en aquest moment quan el rellotge deixa d'existir per als nens, però també per al Sr. Manel. D'una manera molt didàctica, ens dona una breu pinzellada històrica de l'origen d'aquesta tradició i ens explica què representa cada un dels personatges de la Processó.

Que bé s'ho passa tothom! Es posen els cascos, toquen els tambors de manera intensa i per acabar fan picar les llances a terra com si fossin talment uns manaies o estaferms de debò.

Ja arribem al final de la visita, tot i que sembla que no arriba mai el moment d'acabar. I ara ve l'altra frase típica de cada any que ja ens obre les portes pel curs que ve: "Tornareu l'any que ve?".

Agraïm, doncs, la predisposició i l'atenció que té amb nosaltres la Congregació i en particular el Sr. Manel. Que, malgrat sigui una visita repetitiva cada any, els nostres nens i nenes l'esperen amb una gran il·lusió.

Escola de Besalú

DVD - El dia dels Dolors a Besalú

Continuem endavant amb el seguit d'iniciatives per reforçar la dimensió cultural de la nostra Congregació. Després del CD *Sons dels Dolors* i del llibre de fotografies *Imatges dels Dolors*, aquest any presentem la pel·lícula *El dia dels Dolors a Besalú*, una nova iniciativa de la VCMDDDB amb el patrocini de l'Ajuntament de Besalú i Metalquímia. Es tracta d'un recull d'imatges i entrevistes d'aproximadament mitja hora de durada, que volen donar mostra de la realitat històrica de la Festa a finals del XX i principis del XXI.

A la pel·lícula, s'hi recull el testimoni de besaluencs que estimen la Festa. Alguns que hi participen activament, ja sigui com a membres actuals de la Junta, en el seu paper de personatge en la Processó, per la preparació del Quinari i del divendres dels Dolors, o per a vestir les imatges de la Mare de Déu. D'altres han estat priors en edicions anteriors, o antics membres de la Junta. I per últim trobem el relat dels devots que participen de la Processó amb un ciri a la mà, acompanyant la Mare de Déu en el seu recorregut pel poble. Gent molt diversa que hem volgut que hi fos representada. De moltes edats i de diferents àmbits de la població de Besalú, persones que, deixant de banda la relació de veïnatge, potser no els uneix cap altre vincle que el sentiment pels Dolors.

A tots els que hi han participat, volem felicitar-los i donar-los les gràcies perquè sabem que no és gens fàcil parlar davant d'una càmera. I tal com ens agrada fer sentir i no ens cansem de repetir, un emotiu homenatge a tots aquells que al llarg de 309 anys han fet possible que aquesta pel·lícula tingués el sentit històric que ara ens fa sentir tan orgullosos.

L'acte de presentació del DVD es farà, tal com ve concretat en aquest programa, durant la setmana del Quinari juntament amb la presentació del redisseny de la web de la Congregació.

Redisseny de la web de la VCMDDDB

D'ençà de la creació de la plana web de la Venerable Congregació que aquesta no ha parat de créixer en continguts, apartats, fotografies,... però amb el temps, i més ara amb l'evolució de les TIC (Tecnologies de la Informació i Comunicació), hom s'adona que allò que es va dissenyar fa només dos o tres anys ara ja li toca fer algun redisseny, canvi d'imatge, modificar el mapa web,...

Aquest redisseny o nova imatge gràfica s'ha realitzat tenint en compte un parell de criteris fonamentals:

- Fer-la més manejable i interactiva.
- Actualitzar-la segons la tecnologia actual.

I amb aquests criteris com a plec de condicions hem dissenyat la nova web 2.0 de la VCMDDDB, on voldríem remarcar que, tot i el canvi gràfic que hi ha hagut i el procediment de disseny que s'ha utilitzat, l'esperit continua essent el mateix que aquella web 1.0, on el minimalisme, el respecte pels continguts i el tractament de la Mare de Déu en una *web site* han estat els pals de paller a preservar i enfortir.

La nova web 2.0 està dissenyada per tal de ser més àgil en la recerca de documentació, ja sigui a l'apartat d'arxius, informació variada, treballs... o per ser més atractiva visualment analitzant les fotografies que surten de fons o la gamma cromàtica escollida. A més, és una eina fonamental, ja que aquí queda reflectida tota la documentació que anem generant, any rere any, i és a l'abast de tothom per a qualsevol consulta de caire religiós, històric, informatiu...

Aquesta nova versió web 2.0 ha estat dissenyada en col·laboració amb l'empresa Canal Gràfic de Serinyà, amb el dissenyador Carles Redon al capdavant, fet pel qual li voldríem agrair l'interès i la cura amb què ha portat aquest projecte.

Sobre la restauració de la Verge dels Dolors

Fent un repàs de cadascun dels elements del conjunt, esmentaré la Creu com el que es conservava en millors condicions; només una lleugera capa de pols la cobria. El monticle, d'una superfície rugosa considerable, no és de fusta, com la resta de l'obra, sinó d'una mena de suro, això sí, policromat sobre un preparació. A més de la capa de pols presentava moltes esquerdes i fins

Ara fa prop d'un parell d'anys, vaig fer una proposta a la parròquia que va resultar coincidir amb una demanda real. Es tractava d'aprofitar uns ajuts del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya oferts al Servei de Restauració de Béns Mobles per a intervenir en la imatge de la Verge dels Dolors. En efecte, els feligresos de la parròquia de Sant Vicenç podien adonar-se que el foc patit ara fa uns set anys per la imatge havia deixat un rastre important. De fet, el conjunt escultòric mostrava greus processos de degradació després d'aquell fatídic accident. Com a restauradora i pel meu vincle personal amb la parròquia hi volia fer alguna cosa. Vam fer tots els tràmits necessaris per aconseguir la subvenció, però va ser denegada, a causa del volum de peticions i pel criteri de prioritzar el patrimoni més antic. Hi va haver un primer desencís, però la congregació no es va fer enrere. Al cap d'un temps havia aconseguit el compromís de l'Ajuntament de Besalú per ajudar a tirar endavant el projecte. És així com finalment la restauració s'ha pogut dur a terme. Aquest estiu passat es muntava la bastida, que no es trauria fins a mitjan desembre, com els feligresos han pogut apreciar. Ha calgut una feina intensa, feta aprofitant vacances i llargs caps de setmana d'una servidora, amb l'avinentesa i la paciència de família i congregació parroquial. A tots, moltes gràcies.

La imatge de la Verge dels Dolors és en realitat la representació del sisè dolor de la Verge: Jesús és davallat de la Creu i posat en braços de Maria. Inclou diferents elements que s'interrelacionen: la Creu, la Verge asseguda damunt el mont Calvari, el cos del Crist mort als seus braços i un àngel a cada banda, el de l'esquerra sosté el Crist i el de la dreta prega. El conjunt reposa sobre una peanya daurada amb un basament marbrejat. Estem parlant d'un conjunt d'unes dimensions considerables, atès que les imatges superen la mida natural.

Sobre la restauració de la Verge dels Dolors

i tot un enfonsament provocat pel pes suportat en ocasió de la col·locació dels vestits. La peanya es trobava en unes condicions òptimes, fora de ser l'única zona infectada pel corc, manifestat en forats a la superfície.

Pel que fa a les imatges, els cabells només tenien una lleugera capa de pols. El cos de la Verge, amagat habitualment sota els vestits, presentava múltiples esquerdes provocades per contraccions i dilatacions de la fusta. Cal dir que, pel que fa al suport, la fusta s'havia mantingut inalterable, la qual cosa vol dir que no havíem perdut ni un sol fragment de tot el conjunt. En aquest sentit només cal assenyalar el trencament de dues parts, els dits del peu i la mà esquerres del Crist, que ja havien estat col·locats a lloc de forma provisional.

Però, tal com hem assenyalat, el foc havia provocat unes degradacions importants, manifestes a la superfície pictòrica de totes les carnacions i als ropatges dels àngels. Hem de distingir les zones afectades pel foc de les que no ho estaven. Les zones, en principi, intactes presentaven sediments que enfosquien la policromia: una patina general que amagava els detalls, com els blaus i els regalims de sang al cos del Crist i/o fum que ennegria la superfície. En aquests casos, les carnacions han recuperat el seu aspecte després de la neteja. Més greu era el cas de les zones afectades pel foc. Les zones cremades presentaven butllofes, pèrdues de capa pictòrica i una alteració cromàtica i física, ja que la pintura era més groga i s'havia estovat talment com la mantega. En el cas més greu, algunes zones superficials havien esdevingut totalment negres.

La restauració de tota l'obra ha tingut com a objectiu que la imatge, d'una gran devoció, recuperés el seu aspecte original. Això ha comportat anar més enllà del que una intervenció de conservació demanaria. De fet, s'ha treballat amb una visió artística més que no pas purament tècnica. Distingim en tot el procés de restauració diferents fases: la fixació i aplanat de la policromia aixecada, la consolidació del suport, la desinfecció a les zones afectades pel corc, la neteja general, realitzada en diferents graus segons les necessitats de cada zona, i la protecció final amb vernís. Per a l'aplanat de butllofes s'ha treballat amb espàtula calenta. La consolidació ha consistit en l'enganxat dels dits del peu i la mà esquerres del Crist, per una banda, i en l'estucat d'esquerdes al cos de la Verge i al monticle, fet amb una resina epoxy especial per fusta. La desinfecció ha consistit en la injecció d'un verí als forats de corc. La neteja ha estat el procés més laboriós de tots. Ha calgut treballar amb un producte sabonós de tipus aniònic, força efectiu, a diferents dissolucions.

Tots aquests processos, considerats com a mesures de conservació, no haurien estat suficients en el nostre cas. És per això que també s'ha procedit a un anivellat superficial amb l'estucat de llacunes en algunes zones i una reintegració pictòrica exhaustiva. També s'han tapat els forats de corc amb una pasta de fusta com a mesura de control. És important assenyalar que els productes utilitzats en aquestes últimes fases són del tot reversibles, la qual cosa vol dir que amb un dissolvent comú retirariem tots els retocs, fets amb pintures al vernís. Això respecta el codi ètic que obliga a distingir sempre l'obra original de les intervencions posteriors, utilitzant materials diversos. Alhora aconseguim homogeneïtzar el conjunt retornant a l'obra el seu aspecte original. En aquest sentit, també s'ha treballat el vernís d'una manera insistent.

Eulàlia Soler i Puig

aquest cronista fa uns anys. Iglesias atribuïa a mites recents el fet que no hagués pogut durant les processons del darrer quart del segle XX. Tothom recorda, especialment els estaferms, la forta pluja que va caure fins a moments abans de començar la processó del 1991. Quasi diria que aquell dia va començar la llegenda: a pluja batent, els estaferms i l'orquestra van desfil·lar per la carretera, van travessar el pont i van anar a recollir el pendonista, en Joan Banal i Gayolà. Va ploure força, però va afluïxar just en el moment que en Joan Banal va començar a desfil·lar amb el penó. Quant al sacrificat cos d'Estaferms, més que quedar xops de vestimenta, va patir de molta mullena als peus, per causa de la gran quantitat de basses que van quedar per tota la vila.

La primera notícia de pluja la llegim a *Los Sitios* del dijous 29 de març del 1956. Informa que al final de la processó dels Dolors del 1956 va ploure. L'edició de l'11 d'abril del 1963 d'aquest diari del règim franquista a Girona en relata un nou cas:

"Empezó la lluvia otra vez (una lluvia menuda, pero persistente) la procesión en honor de la Virgen recorrió, como lo habría hecho en buen tiempo, las calles de la villa para que la virgen recibiera el homenaje de sus devotos y la plegaria a Ella dirigida."

En aquells Dolors del 5 d'abril del 1963 va ploure i, com conta el corresponsal del diari del Movimiento, la processó va sortir pels carrers de Besalú, com si res. Molts feligresos van assistir-hi amb paraigües, tal com veiem en les fotos de les planes 68, 69, 72, 73, 74, 76 i 77 del llibre *Imatges dels Dolors*, editat el 2006 per l'Ajuntament de la Comtal Vila.

Paradoxalment, el 2007 va ser un any sec. Va ser tan sec que, segons els observatoris meteorològics del nostre entorn, per primer cop des del 1900 va ploure per sota dels 600 litres per metre quadrat anuals dos anys seguits. La poca pluja que va caure es va concentrar el dia dels Dolors, el 30 de març, nou dies abans del diumenge següent a la primera lluna plena de primavera.

La tempesta iniciada cap a dos quarts de sis del vespre, i que es va allargar fins més enllà de l'hora tradicional d'inici de la processó del 2007, va obligar la junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú a prendre la decisió de fer la processó a l'interior de l'església de Sant Pere. Plovia massa; no era pas el xim-xim del 1963. A més, des de feia un parell d'anys la Junta havia previst el *Pla P*, per un cas de pluja com el que es va produir.

Certament, a les deu de la nit ja no plovia. Per això, altres processons dels Dolors que es fan arreu de les comarques gironines —Peralada, Amer, Mieres i Banyoles— van celebrar-se amb normalitat, és a dir, pels carrers de la població. A Besalú la processó comença a les nou. I s'entén la processó com el colofó a la Setmana de Passió i a tot el Quinari; l'important és celebrar-la amb tota la vila. La processó no va poder desfil·lar per la vila, però la vila es va concentrar a l'interior de l'església del monestir de Sant Pere.

El poble ocupava principalment la nau central, tret dels primers bancs, que es van reservar per a la Junta, les autoritats i la família del Prior. Els diferents passos de la processó es

van col·locar al voltant de l'Església. A la girola, s'hi van enquibir els armats, Manaies i Estaferms. A l'altar, el Prior i els Comissaris, al costat dels Apòstols i de l'Orquestra.

Abans de començar la processó pròpiament dita i amb l'esperança que escampés, es van fer alguns dels actes civils i laics que l'envolten, és a dir, el lliurament dels guardons commemoratius als participants directes de la processó; manaies, estaferms, jueus; un acte que, generalment, es fa a la plaça de la Llibertat.

Finalment, es va haver de prendre la decisió definitiva de fer la processó a sopluig. Atès que no era possible desfilar, perquè les naus de Sant Pere no són pas immenses i, a més, eren plenes per una gentada, cada pas va participar amb els seus càntics i melodies corresponents, des del seu lloc estant, sense moviment.

Van començar els Apòstols amb el *Miserere*, que va establir la mística de la processó. Tot seguit la trompeta va marcar el solitari *Cant de la Passió*. I els manaies van engegar amb els sons dels tambors i dels pifres. *L'Amplius* cantat pel cor d'Apòstols va precedir les dolces melodies de la banda de caixes, tambors i flautes dels Estaferms. D'immediat, els Apòstols van interpretar el *Tibi Soli*. Els Estaferms van interpretar la melodia de l'*Acatús*. Això va implicar un canvi en l'ordre ordinari de la processó d'ençà de la restauració de l'homenatge (*Acatús*) a la Mare de Déu dels Dolors, ja que la cerimònia de la processó va acabar amb el cant de la *Salve* a càrrec del cor d'Apòstols, amb l'acompanyament de l'orquestra.

A continuació de la *Salve*, es van fer els actes propis de Sant Pere. Amb tothom dempeus, el corrector, mossèn Eudald Vilà, va llegir l'Evangeli del dia.

Un cop acabada la lectura de l'Evangeli, els Apòstols varen cantar l'*Stabat Mater*, peça universal pròpia dels dia dels Dolors que es canta sempre ja a l'interior de Sant Pere.

Després de l'*Stabat Mater* es va fer una segona part de reconeixements a apòstols i col·laboradors històrics de la processó, com es fa sempre a Sant Pere. Les paraules finals del secretari van precedir la finalització de la celebració. Llegim l'acte oficial de la Congregació: "Seguidament, el Secretari va donar per acabat l'acte, però com que no es va poder acompanyar el Prior a casa seva per motiu de la pluja, es va donar pas a l'Orquestra perquè toqués el passant *L'Aligot*. Una vegada tocat el passant *L'Aligot*, el Prior, Jordi Roura, va pronunciar el tradicional epíleg d'agraïment i comiat."

De totes les paraules de Jordi Roura destacaria les que van fer referència a la pluja que li va impedir recórrer els carrers de Besalú amb tota la processó i acomiadar la festa des del balcó de casa seva: "Dono gràcies a la Mare de Déu dels Dolors perquè la pluja també convenia."

El cant del *Crec en un Déu* tradicional va cloure els actes concentrats a l'església de Sant Pere. A un quart d'onze de la nit, quan tothom sortia cap al Prat, va deixar de ploure.

Paradoxalment, a final del 1896, entre la ciutadania hi havia la mateixa preocupació que en aquest començament del 2008. La falta de pluja. Ignorem si va ploure durant la processó d'aquell any. Sabem, però, que la falta de pluja era tan preocupant que es va haver d'organitzar una processó per invocar la pluja. Ho llegim en un diari del mes de maig del 1896:

"Dicen de de Besalú que el pasado viernes, celebróse en aquella villa un importante acto á fin de alcanzar del cielo el beneficio de la lluvia.

A la hora anunciada salieron de Besalú el alero de aquella villa, el de las poblaciones vecinas i un inmenso gentío, dirigiéndose a la capilla de San Primi que se encuentra algo distante de la población.

A la cabeza de la comitiva iban las banderas de la parroquia y seguían después las imágenes del Santo Cristo y de la Virgen de los Dolores, la histórica Veracruz y eran llevadas las sagradas reliquias de aquel venerable mártir y de San Feliciano en pequeñas urnas.

Llegada la procesión á la hermita, el misionista, Rdo. D. Ramón Bech, dirigió á la concurrencia un sermón que impresionó vivamente, regresando á Besalú, después de algunas plegarias que se hicieron al Santo."

I vet aquí, al llarg de la història s'ha cregut que la Mare de Déu dels Dolors guardava de la pluja o podia ajudar a fer ploure.

Mai plou o no plou al gust de tothom.

Trobada d'Armats de Catalunya (Lleida)

Quan arriben les diades properes a la Setmana Santa, en indrets catalans i d'altres més allunyats, es comencen a dur a terme, amb més assiduitat, els preparatius que serviran per encarar, de la millor manera possible, el seguit d'actes que es realitzaran al llarg d'aquells dies tan especials.

Ara fa gairebé un any, el dissabte 17 de març de 2007, amb motiu de la **1a Trobada d'Armats de Catalunya** celebrada a la capital del Segrià (Lleida), el Maniple de Manaies i

Estaferms de Besalú, conjuntament amb d'altres formacions de terres gironines i catalanes, va disposar de l'honor de desfilar, en un capvespre fred i humit, pel laberint de carrers i carrerons que resten ubicats a banda i banda del riu Segre propers al Passeig Central dels Camps Elisis.

Evidentment aquella concentració de Lleida, amb la participació de prop de 2.000 participants, i com en d'altres concentracions que s'han organitzat i s'organitzen arreu del territori català, són trobades on el protocol a seguir sempre ressegueix el mateix format. D'inici, i després de la rebuda protocol·lària de benvinguda i de l'acreditació dels diferents membres de les agrupacions, es realitzà la concentració inicial i s'oferí el tret de sortida de la desfilada dels diferents armats, manaies i estaferms participants a la vetllada.

Així, les reconegudes i admirades formacions locals de manaies i estaferms van disposar, com totes les altres, de l'espai i del temps necessaris per a la realització d'un seguit d'evolucions que serviren per definir i donar personalitat, davant d'un públic multitudinari i entregat, de l'estil besaluenc d'ambdues formacions. Aquestes,

acompanyades en tot moment per les respectives bandes musicals, van ofrenar el millor del seu estil particular, van rebre la imposició dels records commemoratius de l'acte i, finalment, amb el cos ja un xic esllomat, l'acte va cloure, una vegada més, amb un sopar esperat i espectacular que posava fi a aquella meravellosa i cansosa trobada lleidatana.

Enric Guardiola i Pijaume

Prior de la Processó dels Dolors de Besalú del 2008

Mossèn Eudald Vilà i Canal és el corrector de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú des del 3 de juny del 1981, el dia en què va arribar a la vila per assumir el càrrec de rector de la parròquia de Sant Vicenç. Des del 1982 ha assistit a tots els quinaris i a totes les processons dels Dolors de Besalú. Vet aquí que el 30 de novembre del 2005 va rebre, en nom de tota la Vila i de mans del president de la Generalitat, Pasqual Maragall, la Creu de Sant Jordi que aquell any va ser concedida a la Venerable Congregació. La junta de la Congregació li ha demanat enguany que acceptés ser el Prior. Nascut a Puigpardines, nucli de la Vall d'en Bas, per Santa Llúcia del 1928, va ingressar al Seminari Diocesà de Girona a la curta edat d'11 anys. Aleshores, un dels besaluencs més il·lustres, Damià Estela, era el rector del Seminari. I, paradoxalment, pocs anys després, el 1946, el doctor Estela va ser pendorista de la processó dels Dolors de Besalú.

- L'entrada al seminari tan aviat va ser una decisió vostra o de la família?
- "Durant la Guerra Civil, el pare va tenir amagat un capellà a casa. El va fer constar com a mosso. Ens feia classes als meus germans i jo l'ajudava a la missa de cada dia. Els diumenges un bon grup d'homes i de dones amb mantellina venien a missa a casa, semblava una petita parròquia..."
- I el va influir?
- "No ho sé. A aquella edat no sabies què volia dir ser capellà i a què renunciaves. La vida de capellà em feia gràcia..."
- I al seminari vas conèixer el doctor Estela.
- "Tota la carrera... I un altre professor que era de Besalú. El doctor Llàmbert Font, professor de Litúrgia."
- Com recordeu el doctor Estela?
- "Crec que és una de les persones que ha influït més en la meva vida. Era una persona admirable, de diàleg, amb visió de futur, sacrificat. És d'aquells que et pensaves que era la persona perfecta, però a la llarga li vas veure falles... Tenia un gran amor a l'Església. Va ser titllat de catalanista, cosa que diuen que el va privar de ser bisbe. A davant nostre, en canvi, ho havia dissimulat força..."
- Us parlava de Besalú?
- "Sí, en parlava..."

- I dels Dolors?
- “No... I de Besalú en va parlar poc, però amb molt d’interès.”
- Quina va ser la vostra primera parròquia?
- “Vaig ser ordenat prevere als 23 anys, el 1952. La meua primera destinació va ser Camprodon, que encara era Bisbat de Girona. Vaig anar-hi de vicari i al cap d’un any, quan va emmalaltir el rector i el van ingressar, vaig haver de fer de rector i de vicari. Aleshores a Camprodon hi havia tres capellans: el rector, el vicari i el capellà de regiment. Vaig estar-hi dos anys.”
- I després?
- “De muntanya vaig baixar a mar, a la Selva de Mar. Era a començament del turisme, el 1956. Allà érem com una família... Uns anys després, el 1965, em van destinar a la parròquia nova de Banyoles, a Sant Pere. M’hi vaig estar fins al 1981. Allà vam construir el complex parroquial, gràcies a una gent molt trempada... amb la qual vam tirar endavant les obres, l’equip de bàsquet...”
- Quasi me’n recordo quan va arribar a Besalú. En un dels primers dies de ser-hi, em va carregar quan feia autoestop des de Banyoles. Crec que menàveu un Dyane 6 blau.

[M'explica que va començar amb un 2CV a la Selva de Mar, que el va canviar per un Dyane *–Para gente encantadora–*, aquest per un R-5 i que el seu últim cotxe és un Citroën Saxo.] No sé si recordeu que em vau estirar la llengua i em vau fer xerrar, cosa que costa més aviat poc...

– “Saps una cosa? De tots els llocs, n’he marxat amb molta recança i d’aquí també. Al principi et costa una mica integrar-t’hi, però al final hi deixes amistats... Un cop m’he aposentat en un lloc, m’hi trobo bé i ja no me’n mouria.”

– Ara que sou a l’any de la vuitantena, ja teniu ganes de jubilar-vos?

– “Un dia i altre... mentre les forces aguantin... Si hi hagués gent, vocacions, ja m’hauria jubilat, pel bé del poble i pel meu bé.”

– Això ho dieu per aquell robatori amb violència de l’abril del 2006 a la nit, de quan aquells dos us van venir a demanar ajuda, es van posar unes caputxes, us van apuntar amb una pistola i us van lligar?

– “Res. Allò va ser un ensurt i, gràcies a Déu, ho vaig superar de seguida. Només m’empipaven els mitjans de comunicació i, després, el jutjat i tot, per dir-me si demanava res del robatori.”

– Us veieu amb cor de fer com el capellà de Llanars, que ja s’acosta al seu centenari?

– “És un cas, però és diferent: a Besalú hi ha la rogalia i això és molta feina d’anar amunt i avall...”

– Fins a on arriben les vostres competències?

– “Són sis parròquies adherides: Beuda, Lligordà, Segueró, Maià, Dosquers i Fares. Tot plegat són dinou llocs de culte, entre els quals hi ha el Sagrat Cor, Sant Ferriol, les dues esglésies de Palera, Sant Domènec i Santa Maria, Sant Prim, Sant Fruitós... A totes procuro celebrar-hi, almenys, una missa a l’any.”

– I a cada parròquia?

– “A Maià cada vuit dies. A Beuda i a Dosquers, un cop al mes. I a les altres, culte ocasional.”

– Recordo que abans la missa de Sant Martí era plena...

– “Aquí, entre nosaltres, ha canviat molt tot. Després del Concili Vaticà II comença la davallada. Vénen secularitzacions, manca de vocacions... Ara, per exemple, hi ha un clero envellit i falta pràctica religiosa... En canvi, a nivell universal, al món mai no hi havia hagut tantes vocacions. Fa un temps vaig ser a Venice, a Florida, on vaig anar-hi quinze dies, amb un altre capellà, per visitar mossèn Esteve Soy i Guix. Ell és fill de Sant Privat i jo de Puigpardines, així que quasi érem veïns i, a més, érem de la mateixa promoció al Seminari. Ell allà té una parròquia i és molt apreciat. Saps quanta gent passava cada cap de setmana per la seva parròquia?”

- Ni idea...
- “Una mitjana d’entre vuit mil i nou mil persones a missa. Allò és un altre món; tenen arregladors, ja que l’església té dos mil seients. Hi ha guarderia per a la mainada, fins i tot. L’església tenia molta vitalitat. Mira: acabada la missa et donen, segons l’hora, esmorzar o un gelat. Fixa’t, als Estats Units tots els candidats diuen que pregunten cada dia i aquí no n’hi ha cap que sigui capaç de dir-ho públicament i n’hi ha ben pocs que siguin capaços de fer professió pública de la seva fe.”
- Parlant de fe, què representa la festa dels Dolors?
- “Quan vaig venir a Besalú, el poble estava molt dividit políticament, però, en canvi, la Congregació la vaig veure viva, amb un paper cohesionador molt important, que hi he vist sempre. S’ha de mirar de conservar, sobretot, l’espiritualitat: és fonamental. I això hi ajuda molt la setmana de predicació, del Quinari. Interessa que a la processó hi hagi el màxim de participants i menys públic a mirar. Cal que la gent participi a la processó i no es limiti a mirar pels carrers. Aquí encara no s’ha arribat a l’atracció turística.”
- Quina diferència veieu entre la processó del 1981 i la del 2008?
- “Crec que no ha pas canviat molt. Em continua impressionant el silenci i el recolliment que hi ha, i també que la processó sigui un motiu d’unió i participació de tot el poble. Quant als congregants, es treballa per la quantitat dels congregants i s’hauria de fer un esforç per la qualitat. Que siguin congregants vertaders.”
- Què voleu dir?
- Per ser un bon congregant, primer s’ha de ser un bon cristià. I tota la devoció a la Mare de Déu dels Dolors i la processó seran vàlides en la mesura que ens faci bons seguidors de Jesús.”
- Voleu dir que s’hauria d’evitar veure el pas de la marededéu com un ídol, com si la Mare de Déu de Besalú, de Núria, del Tura o del Mont no fossin totes la mateixa?
- “Sí... Això és falta de formació... Passar per davant del Santíssim i no fer ni una trista genuflexió, una reverència i, en canvi, cridar abrandat “Que la Mare de Déu dels Dolors no me la toquin”... què vols que et digui?”
- És poc catòlic.
- “A vegades s’ha caigut a un extrem. A veure: la devoció a la Mare de Déu ens ha de portar a la fidelitat a l’Evangeli. No sé si ho saps, però cada divendres, en lloc del Rosari, es resa la Corona dels Set Dolors de Maria, i no es nota gaire en el nombre d’assistents.”
- Tocaria alguna cosa de la processó?
- “Mira, Manaies i Estaferms són per solemnitzar la processó, però no són la part principal. La processó ja està bé com és. L’important és seguir-la, amb ciri o sense ciri. La processó ha de ser una expressió pública de fe i devoció a la Mare de Déu. Que hi hagi més espectacle o que es cantin més o menys partitures o que es faci a Sant Pere o al carrer és el que menys importa. L’important és la devoció: la manifestació pública del poble de Besalú a la Mare de Déu dels Dolors.”

- En la Loteria de Nadal celebrada el 22 de desembre de 2006, el Núm. 06.342, que distribueixen el Maniple de Manaies i Estaferms, va ser premiat amb 1.000 € (o premi 100 € per cada dècim de 20 €). Com sigui que no tothom va anar a cobrar les seves butlletes, en aquesta operació la Congregació ha fet un benefici net de 2.738,92 €. La Junta vol agrair de tot cor a tots aquells congregants i amics que han decidit deixar el seu premi per a les necessitats de la Congregació.
- El diumenge dia 21 de gener de 2007 ens van visitar a Besalú representants de la Confraria de la Sang d'Arles (França) per tal d'iniciar l'establiment de relacions amb la Congregació.
- El dia 23 de febrer de 2007 es va fer el ja tradicional sopar de Manaies i Estaferms a la Fonda Siqués.
- Com ja és tradicional, el primer diumenge de Quaresma, el diumenge dia 25 de febrer de 2007, es va celebrar a Vic la Trobada anual de Congregacions dels Dolors de Catalunya. Va assistir a aquesta Trobada en representació de la nostra Congregació el Sr. Josep Lagares i Gamero. En la Trobada, el representant de la Congregació besaluenca va fer entrega d'un CD *Sons dels Dolors* a les diferents Congregacions i als representants de l'Orde Servita assistents. En la Trobada també es va comentar la conveniència de les Congregacions dels Dolors d'impulsar la Caritat durant tot l'any i alhora la necessitat d'ajudar i impulsar a les noves Congregacions dels Dolors que puguin anar sorgint en el territori català.

Josep Lagares a la Trobada de Congregacions de Catalunya celebrada a Vic

Notes

- Totes les funcions se celebraran a l'església de Sant Vicenç, llevat de la celebració penitencial i la conclusió del Quinari, que es faran a l'església de Sant Pere.
- La processó també sortirà de l'església de Sant Pere.
- Enguany, les homilies del Quinari dels Dolors aniran a càrrec dels predicadors:
Mn. Salvador Juanola
Mn. Lluís Solà
P. Francesc Jordà
Mn. Pere Bach
Mn. Pere Font

Advertiments

- Preguem a tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número 3000.022.000093-5, de Caixa de Girona, o bé que els lliurin a qualsevol membre de la Junta.
- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, restarà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó una papallona per a col·locar el ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfílada religiosa.

- El dissabte dia 17 de març de 2007, els Manaies i Estaferms de Besalú varen assistir a la TROBADA D'ARMATS de Catalunya a Lleida. La TROBADA va ésser un èxit i per primera vegada es va fer una formació de Manaies i Estaferms junts. En aquesta Trobada, Manel Ramon va sortir de Centurió dels Manaies en lloc de Jesús Batlle per la malaltia d'aquest darrer. Els Records d'aquesta Trobada s'han col·locat a la Sagristia del Monestir de Sant Pere.
- Com ja ve essent habitual en els darrers anys, durant el mes de març, la guarderia de Besalú va visitar el pis de dalt de la Sagristia de Sant Pere acompanyats de Manel Ramon que va ensenyar a la mainada els vestits de Manaies i Estaferms.
- Durant el primer trimestre de 2007, la Congregació va rebre dues donacions:
  - El Sr. Manel Ramon i Sánchez va donar a l'arxiu de la Congregació un DVD amb les imatges del dia dels Dolors de l'any 2006.
  - El Sr. Joan Banal i Gayolà ens va fer arribar un quadre, del que ell n'era l'autor, on es representa la Mare de Déu de Sant Vicenç. La voluntat d'en Joan Banal era que el quadre, o bé sortís a la Processó o bé s'exposés a l'Altar dels Dolors durant els dies de Quinari. La Junta va acordar per unanimitat que el quadre s'exhibiria al costat de l'Altar dels Dolors durant els dies de Quinari i Dolors. Durant la Processó, es posarà en el pas de la Mare de Déu.
- El dimecres de Dolors, dia 28 de març de 2007, en un acte cultural celebrat a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, es va fer una conferència a càrrec de l'historiador gironí Marc Sureda i Jubany amb el títol *Les Confraries a Besalú al segle XVIII*. La conferència va ser molt interessant i va aportar llum als assistents al voltant de l'impressionant moviment de Confraries a Besalú el segle XVIII. En finalitzar l'acte cultural, l'Ajuntament de Besalú va convidar els assistents a un petit refrigeri amb bunyols, tortell, cava i moscatell.

Jaume Roura (esquerra), l'historiador gironí Marc Sureda (centre) i Salvador Garcia (dreta) abans de començar la Conferència "Les Confraries a Besalú al Segle XVIII"

- L'any 2007 la Junta va acordar, per total unanimitat dels seus membres, retre un reconeixement a la Sra. Montserrat del Pozo i de Ferrer per tants anys de servei a aquesta Congregació com a priora (des de l'any 1959) i màxima representant de l'antiga "Junta de Señoras" que tan bon servei va efectuar a aquesta Congregació durant la segona meitat del segle XX.
- Es va decidir també retre un homenatge al Sr. Josep Maria Bassols i Balés a fi i efecte d'expressar el reconeixement de la Congregació pels seus 50 anys de participació a la Processó (1957 – 2006) i per haver assumit la responsabilitat en la direcció del Cor d'Apòstols des de 1975, després de succeir al seu pare, el Sr. Antoni Bassols i Guix.
- Alhora, la Junta va decidir també fer un reconeixement molt especial a les famílies De Solà -Morales i Dou i Ventura i Teixidor per tants anys de col·laboració i suport a la Venerable Congregació dels Dolors de Besalú.
- Durant tota la diada dels Dolors 2007, es va efectuar un reportatge fotogràfic per tal de deixar-ne constància visual. La Junta d'aquesta Congregació vol agrair al Sr. Miquel Buch aquesta col·laboració. Es va efectuar també un recull d'imatges en vídeo per a l'empresa GIRVISUAL de Salt per a la futura confecció d'un reportatge audiovisual de la Festivitat. Així mateix, l'acte dins el Monestir del dia dels Dolors va tenir repercussió mediàtica a TV OLOT i TV3.
- Amb data 30 de juny es va fer una reunió de formació de novicis 2007 on hi varen assistir la pràctica totalitat. Als novicis se'ls va fer saber el nom dels set Pares Servites Fundadors de l'Orde: Aleix, Amideo, Bonajunta, Bonfill, Sostineu, Hugosi i Lotoringi.
- En la reunió de l'11 juliol de 2007, la Junta va creure interessant sol·licitar formalment a l'Ajuntament de Besalú la possibilitat que la Vila Comtal tingui un "Carrer dels Servites" i també un "Carrer dels Manaies i Estaferms".
- El dia 28 d'agost (diada de Sant Agustí i 308 aniversari de la fundació de la Congregació) es va oferir una Missa d'Acció de Gràcies i per als Congregants difunts. La Missa es va celebrar a Sant Vicenç amb una bona assistència de Congregants. Així mateix, el dia 15 de setembre (diada dels Dolors Gloriosos) i amb assistència de tota la Junta, es va celebrar una Missa per als Congregants difunts, enguany al Monestir de Sant Pere per tractar-se de la Missa Vespertina del dissabte, on hi va haver una bona assistència de congregants i on el Cor Parroquial va cantar algunes de les cançons del CD "SONS DELS DOLORS" i els GOIGS per donar més solemnitat a l'acte religiós d'aquesta important festa de la nostra Congregació.
- En la Loteria de Nadal celebrada el 22 de desembre de 2007, el Núm. 76.641, que distribueixen el Maniple de Manaies i Estaferms, va ser premiat amb 120 € per cada dècim de 20 €.

- Durant l'any 2007 s'ha dut a terme una sèrie d'accions de reparació, restauració conservació i reposició del material de la Congregació d'entre les que destaquen:
  - Durant l'any 2007 s'ha dut a terme la restauració de la Dolorosa de Sant Vicenç, molt malmesa després de l'incendi declarat en l'espelmatori col·locat just sota la imatge durant la diada dels Dolors de l'any 2000. El cost aproximat d'aquesta restauració, duta a terme per la restauradora Sra. Eulàlia Soler i Puig, ha estat de 5.200 €.
  - L'any 2007 es va fer manteniment del carro que porta la Mare de Déu mitjançant una imprimició d'ANTICORCS. Alhora s'ha millorat la direcció del carro, ja que la roda era més gran que la forquilla i això frenava la seva marxa.
  - Durant l'any 2007 s'han realitzat una sèrie de millores a la *website*:

www.dolorsdebesalu.cat,

amb la introducció dels nous arxius i continguts corresponents a l'any 2007. La Junta vol agrair al Sr. Lluís Torrent i Bach tota la seva dedicació en aquesta tasca.

Notes importants

- Totes les persones interessades a entrar de congregants, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 590965).
Requisit indispensable per ser congregant: haver fet la Primera Comunió.
- El DVD *El dia dels Dolors a Besalú*, el CD *Sons dels Dolors* o els llibres de la Congregació es podran adquirir durant l'acte cultural o durant el Quinari i els dies de Setmana Santa, a Regals Remei.

Ofrenes i espolis

Darrerament ens referiem a la gènesi de les pràctiques devotes pròpies de la Congregació: la corona, el septenari, els exercicis penals, aquests contemplats exclusivament en projecció històrica.

Una altra mena de manifestació devota –potser tampoc massa actual– és la de les ofrenes, sovint valuoses, que l'amor filial envers la Mare (hem de suposar no bastardejat per motivacions menys nobles) n'ha fet un símbol sentimental.

Recordem que la Verge dels Dolors de Besalú, als quatre anys de vida de la Congregació, comptava amb “desavuyt presentallas de plata de differents atxuras”. Són divuit ànimes, ingènuament sensibles –per a nosaltres anònimes– les divuit presentalles. També era adornada la imatge amb corona de plata i un cor i unes espases, obsequi de congregants pietosos, i l'associació s'enriquia amb llegats de calzes i, encara, amb un tern de llama de plata i or (regal del canonge Plandiure, fill de Besalú) i joiells costosos de dames congregantes.

Però veus ací que al capdavant de l'ofrena, s'esdevé el saqueig. I el saqueig sembla inherent a la guerra. Per això, l'any 1795, en acabar-se la tinguda amb França, la Congregació quedava gairebé despullada del que, amb amorosa dedicació, se li havia anat ofrenant. Mes, amb una repetició cíclica, millor dit, amb una fermesa inalterable en la devoció mariana, els donatius tornaven a produir-se. Llegim que en 1804 un tal Alvarez, originari de Besalú (els Alvarez de Montecerin estaven establerts a Besalú des de mig segle XVIII), doncs en Francesc Alvarez, capità de la Companyia d'Invàlids de la ciutat de Màlaga (anem a copiar) “mogut del amor Patrio y de la veneració y afecte que professa a Maria Santíssima dels Dolors, envia aquexa corona Imperial de plata i soguilla de or fí, per a que servescan, es a dir, la corona per Maria Santíssima, y la soguilla per aquell Senyor que te entre sos braços”. I l'any següent, de 1805, un altre fill de Besalú, allunyat de la seva vila nadiua, D. Tadeu de Ferrer i Ribas, oficial de l'Armada, ofería una nova “soguilla” o cadena d'or.

Emperò, esclata immediatament la guerra de la Independència, per a reproduir-se les espoliacions, a les quals ara hauran d'afegir-s'hi els obligats lliuraments d'objectes de plata que demana la Junta del Principat pel sosteniment de la lluita.

I aquí ve rodada una anècdota, que no ens allunya pas del tema i que, malgrat d'haver-la ja referida a través de certa emissió radiofònica local, no ens resistent a incidir en ella, estimulats per la curiositat històrica que comporta. Qui no tindrà notícia d'aquell besaluenc, malauradament traïdor, Josep Pujol i Barraca, de sobrenom “Boquica”? Traginer de professió, venut a l'or francès, fou durant la campanya capità de la colla dels “Parrots”, agosaradament autoanomenats “Caçadors distingits de Catalunya”, a les ordres de l'invasor. Quedem rellevats

de donar-ne biografia, per tal com els trets essencials de la seva vida es troben publicats. Cal tenir en compte que també s'ha fet molta novel·la entorn seu. És de pura fantasia l'obra del rossellonès Jacques Arago –“Pujol chez Miquelets”– traduïda al castellà, que conté, a més, un munt d'inexactituds. Així mateix, resulta molt discutible el capítol que dedica al bandoler el llibre d'Angelón “Crímenes célebres españoles”. L'actuació del pseudo-capità és un enfilall de malvestats; saqueigs, incendis, sacrilegis, homicidis... Tenia espaordit el país i ha deixat trista memòria.

Succeí que, en una de les seves incursions per les terres d'Hostoles, concretament a les Encies, en Botica s'emportà una creu de plata de l'església parroquial, que en previsió havia estat amagada en una casa del terme. I què en féu d'aquella joia? La “regalà”, no res menys, que a la Congregació dels Dolors de Besalú. Naturalment, en acabar-se la guerra, fou retornada a qui corresponia. Tinc davant el rebut que es signà en tal ocasió. Val la pena transcriure'l. Diu textualment: “Jo. Jaume Llistosella, Obrer major de la Parroquial Iglesia del lloch de las Ansias. Confesso haber rebut de la Junta de la Venerable Congregació de Nra. Sra. dels Dolors de esta Parroquial de Besalú, una Creu de plata que lo capitá del Perrot, Joseph Pujol alias Boquica se lan habia portada de una casa de dita Parroquia de las Ansias, y la habia entregada a dita Venerable Congregació; la qual convensuda de ser de dita Obra, la ha entregada sens altre interes que de constarli ser no mes que un mer custodiador de ella. Y per resguard de dita Junta fas fer lo present, que firmo en Besalú als 19 de Juny de 1814” Firmat “Jaume Llistosella Hobrer”.

Ara escau de preguntar-se: per què en Boquica féu donació de la creu robada precisament a la Congregació de Besalú? Per ésser fill de la vila? Hi ha quel·com més. El pressentiment que teníem que en Boquica hagués estat congregant en la seva joventut, l'hem pogut confirmar documentalment. Nascut en el si d'una llar honrada, d'una mare fundament cristiana (de can Barraca, de Lligordà) i amb un germà estudiant al seminari, en Josep Pujol i Barraca, tragir de Besalú, prengué l'hàbit –únic ingrès en aquella ocasió– el 28 d'agost de 1801; comptava 22 anys d'edat. La professió tingué lloc el dia dels Dolors, 9 d'abril de l'any següent (1802). Digueu-me ara si pot ésser gaire exacta l'afirmació d'aquell historiador-novel·lista francès, Aragó, segons la versió castellana d'Araque: “Pujol no se habia arrodillado jamás en una Iglesia en presencia de Dios; mientras que con alguna frecuencia el ateo solia doblar la cerviz delante de su madre é inclinarse tímido y respetuoso por efecto de una dulce amenaza”. No res més que literatura, aliena a tota crítica històrica seriosa. El que succeí, és que en Pujol, possiblement per cobdícia, prengué el camí pitjor. No semblaria gens arriscat, però, donats els seus antecedents, entreveure l'existència d'un pòsit religiós-sentimental a través del fet consignat.

Cobraments

	€		€
Saldo Anterior	8.517,91	Aportació Ajuntament	
Beneficis Loteria 2006	3.572,92	Restauració Verge	2.200,00
Donatiu una família devota	250,00	Donatiu LC Premià de Mar	50,00
Aportació Banc Popular	40,00	Donatiu un Congregant	102,00
Cobrament quotes associats	1.799,00	Donatiu una devota	220,00
Donatiu una família devota	10,00	Donatiu Pla-Gratacos	100,00
Donatiu Monserrat Juanola	20,00	Donatiu Joan Grau i Font	50,00
Donatiu Dolors Portas	10,00	Donatiu Joan Colomer i Sala	20,00
Donatiu una devota	12,00	Donatiu una devota	20,00
Donatiu ABP	10,00	Donatiu Vídua Alabert	50,00
Donatiu Dolors Portas	20,00	Aportació Bar-Restaurant Curia Reial ..	50,00
Donatiu Maria	20,00	Aportació Carnisseria Roura	50,00
Donatiu una devota (540231)	30,00	Aportació Casa Zafont	50,00
Donatiu una devota de Figueres	20,00	Aportació Taller Reparacions Antoni Hurtós	50,00
Donatiu Maria Colomer Gorgoll	50,00	Aportació Cons. Guardiola, S.A.	50,00
Donatiu un devot (J.R.)	1.500,00	Aportació Cros Cons. Mecàniques. ...	50,00
Donatiu M. Lluïsa Oliveras	10,00	Aportació El Rebost del Comtat de Besalú	50,00
Donatiu una devota	30,00	Aportació Electrodomèstics Estarriola	50,00
Donatiu una devota M.V.	20,00	Aportació Família Gratacos-Ortiz ...	50,00
Donatiu una devota	40,00	Aportació Gestoria Bassols	50,00
Caixa del Dolors de St. Vicenç	251,20	Aportació Mas Ventura, S.L.	50,00
Donatiu una devota	25,00	Aportació Mobles i Decoració Iglesias	50,00
Donatiu una devota	10,00	Aportació Pastisseria Surroca	50,00
Donatiu Maria Gratacos	10,00	Aportació Estació Servei Besalú i Serinya	50,00
Donatiu M.R.	30,00	Aportació Pròxim-Mateu Ros	50,00
Donatiu Florinda Roca	10,00	Aportació Renault-Rafel Solá	50,00
Donatiu Teresa Prieto	30,00	Aportació Restaurant Oliveras/ Oliveras Moda	50,00
Donatiu Irene Serra	10,00	Aportació Vicenç Riu i Teixidor	50,00
Donatiu D.S.	60,00	Aportació Supermercat J. Vidal	50,00
Donatiu Pere Soler Subirós	20,00	Aportació Tallers L. Sanz, S.A.	50,00
Donatiu un devot	50,00	Aportació Transports Juanola	50,00
Donatiu Faustina Solá	300,00	Aportació S. Vilarrasa, S.A.	50,00
Aportació Caixa Girona	50,00	Aportació BBVA	50,00
Donatiu Família devota	50,00	Aportació Hotel Comte Tallaferro/ Fonda Siques	50,00
Donatiu Família devota	50,00	Aportació Yesos Ibericos, S.A.	50,00
Donatiu A.P.	20,00		
Donatiu Joan Balateu-Carme Rubio ..	20,00		

Cobraments

	€
Aportació Família Font	50,00
Aportació J. Juanola, S.L.	50,00
Aportació Sacs Plaur, S.A.	50,00
Aportació Instal·lacions X. Portas	50,00
Aportació Residència Marià	50,00
Aportació Tallers Mecanitzats Llam, S.L.	50,00
Aportació Auto Elèctric Besalú, S.L.	50,00
Aportació Carrocerías Esmi, S.L., ...	50,00
Aportació Joan Trull, S.L.	50,00
Aportació Rost Tecnologia Mecànica	50,00
Aportació Mañans Tot Fusta	50,00
Aportació Bar-Restaurant Can Quei	50,00
Aportació Fleca Descamps	50,00
Donatiu Pepita Felip	50,00
Donatiu Ignasi Heras	50,00
Donatiu una devota ABP	20,00
Donatiu Flors Verges SMJ	100,00
Donatiu una devota	20,00
Donatiu Lluís Alguerri	50,00
Càrrec Interessos LA CAIXA	0,21
Donatiu Amparo Gil	30,00
Donatiu Isidre Quer per flors Mare de Déu	150,00
Donatiu Joan Bosch	80,50
Donatiu una devota	58,80
Donatiu una devota	421,70
Donatiu una família devota	51,00
Donatiu una família devota	120,00
Aportació Metalquímia, S.A.	50,00
Donatiu una família devota	110,93
TOTAL	23.053,17

Pagaments

	€
Interessos BBVA	17,32
Restauració Verge dels Dolors	500,00
Restauració Verge dels Dolors	1.600,00
Factura J. Casadevall	834,00
Factura J. Subiros (Restauració Verge dels Dolors)	461,91
Interessos POPULAR	56,20
Regals Remei	525,00
Papereria Can Jordà	40,00
Pom de Flors	60,00
Factura Bugaderia	392,00
Restauració Verge dels Dolors	600,00
Interessos CAIXA GIRONA	15,90
Factura Megatró	162,40
Viatge a Lleida	46,00
Merceria (cordons, canelleres, etc)	81,00
Factura Músics	1.800,00
Repartiment programes	98,00
Factura Sans Luthier	38,10
Predicadors i misses difunts	510,00
Factura Gràfiques Alzamora	1.911,81
DVD (Recull de trobades)	10,00
Vestits	115,00
Girvisual Produccions	1.090,40
Restauració Verge dels Dolors	2.000,00
Director Apòstols	200,00
Factura Pastisseria Surroca	478,00
Restaurant músics	429,00
Pom de flors	125,00
Fotocòpies	2,00
Factura Mateu Ros	186,00
Factura Fleca Isabel	156,00
Factura Fleca Descamps	140,00
Factura Ramón Boix	1.326,69
Factures Flors	421,70
Factura ciris	58,80
Factura bastida	80,50
Factura Ciris	51,00
Factura Corones	120,00
Segells i impresos	160,93
TOTAL	16.900,66

IMPORT COBRAMENTS . . . . . 23.053,17 €

IMPORT PAGAMENTS . . . . . 16.900,66 €

EXISTÈNCIES . . . . . 6.152,51 €

COL·LABORADORS QUE HAN FET POSSIBLE L'EDICIÓ D'AQUEST PROGRAMA

AJUNTAMENT DE BESALÚ	YESOS IBÉRICOS, S.A.	TALLERS L. SANZ, S.A.
GESTORIA BASSOLS	CONSTRUCCIONS GUARDIOLA, S.A.	INSTAL·LACIONS X. PORTAS
METALQUIMIA, S.A.	CROS CONSTRUCCIONS MECÀNIQUES	BAR-RESTAURANT CÚRIA REIAL
BANCO BILBAO VIZCAYA	EL REBOST DEL COMTAT DE BESALÚ	S. VILARRASA, S.A.
BANCO POPULAR ESPAÑOL	ELECTRODOMÈSTICS ESTARRIOLA	PETRO GARROTXA, S.A.
CAIXA DE GIRONA	FAMÍLIA FONT	RESIDÈNCIA MARIAÀ
PRÒXIM-MATEU ROS	J. JUANOLA, S.L.	ESTACIONS SERVEI BESALÚ I SERINYÀ
BAR-RESTAURANT CAN QUEI	MAS VENTURA, S.L.	TALLERS MECANITZATS LLAM, S.L.
FONDA SIQUÉS/HOTEL COMTE TALLAFERRO	MOBLES I DECORACIÓ IGLESIAS	JUANOLA TRANSPORTS
CARNISSERIA ROURA	PASTISSERIA SURROCA	AUTO ELÈCTRIC BESALÚ, S.L.
CASA ZAFONT	RENAULT- RAFEL SOLÀ	CARROCIÉIAS ESMI, S.L.
FAMÍLIA GRATACÓS-ORTIZ	RESTAURANT OLIVERAS/ OLIVERAS MODA	JOAN TRULLS, S.L.
TALLER REPARACIONS ANTONI HURTÓS	VICENÇ RIU I TEIXIDOR	ROST TECNOLOGIA MECÀNICA
FALGARONA, S.L.	SACS PLAUR, S.A.	FLECA DESCAMPS
	SUPERMERCAT J. VIDAL	MAÑAS TOT EN FUSTA
	AGRO BOSCH	BOBINATGES GARROTXA

ALTRES COL·LABORADORS

AJUNTAMENT DE BESALÚ	DIPUTACIÓ DE GIRONA
NOVETATS CARME	METALQUIMIA, S.A.
FONDA SIQUÉS	REGALS REMEI
TALLERS L. SANZ	FAMÍLIA DE SOLÀ-MORALES
CONSELL COMARCAL DE LA GARROTXA	